

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

**ШЕСТА КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА ПЛАТНИТЕ СИСТЕМИ И СИСТЕМИТЕ ЗА
ПОРАМНУВАЊЕ ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ**

**ОБРАЌАЊЕ НА ВИЦЕГУВЕРНЕРОТ НА НАРОДНАТА БАНКА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, Г-ЃА МАЈА КАДИЕВСКА ВОЈНОВИЌ**

01.7.2013 година

Народна банка на Република Македонија

бул. „Кузман Јосифовски-Питу“ бр. 1, 1000 Скопје, Република Македонија

Телефони: 02 3108 108 (Централа); 02 3121 144; 3125 388

Факс: 02 3108 357 (Централа); 02 3124 054

Е-пошта: governorsoffice@nbrm.mk

www.nbrm.mk

Почитувани колеги од Централната банка на Холандија и Централната банка на Португалија,

Почитувани колеги од централните банки од регионот на Централна и Југоисточна Европа и почитувани колеги од македонскиот финансиски сектор,

Ми претставува голема чест и задоволство да ви се обратам денес, на Шестата конференција за платните системи и системите за порамнување на хартии од вредност.

Најпрво, би сакала да изразам задоволство од **успешно воспоставената соработка** на Народната банка на Република Македонија со Централната банка на Холандија и Централната банка на Португалија, чии претставници се тука, со нас, да ни ги пренесат своите знаења и практични искуства и да ни ги презентираат најдобрите централнобанкарски практики и последните иновации во доменот на платните системи и системите за порамнување хартии од вредност.

Посебно задоволство ми причинува присуството на претставниците од различните финансиски институции од Македонија и пошироко, што претставува уште една потврда за **успешната мисија и придобивките од претходно одржаните конференции**, во рамките на воспоставената соработка со Централната банка на Холандија и Централната банка на Португалија, но истовремено и доказ за пробудената свест на експертите од домашната јавност за потребата од заедничко, постојано следење и унапредување на платните системи во државата по примерот на развиените земји од ЕУ. Исто така, можам со задоволство да го истакнам и големото значење на оваа конференција за **регионалната соработка** преку размената на искуства од овој домен со присутните колеги од централните банки на земјите од регионот.

Ова е добра прилика, во моето обраќање пред ваков респектабилен аудиториум, да дадам кус осврт за значењето на платните системи и мисијата на Народната банка во оваа област.

Согласно со институционалната улога, Народната банка има оперативна, надзорна и развојна функција во платниот систем на Република Македонија. Во оваа смисла, **Народната банка придонесува кон одржување стабилна финансиска пазарна инфраструктура, со цел да се овозможи безбедно, ефикасно и непречено функционирање на платните системи и системите за порамнување хартии од вредност.**

Имајќи предвид дека платните системи и системите за порамнување хартии од вредност може да претставуваат канал за трансмисија на потреси во рамки на финансискиот, односно економскиот систем и да вклучат значителна изложеност на учесниците на финансиски ризици, централните банки и регулаторите во доменот на хартиите од вредност имаат силна причина да преминат кон **интегриран пристап во делот на стандардите за работа на системите во интернационален контекст.** Заради ова, ја поддржувам идејата за презентирањето на **новите стандарди за инфраструктура на финансиските пазари** (*Principles for Financial Market Infrastructures*), како единствен избор на стандарди коишто ќе ги заменат досегашните стандарди за платните системи, системите за порамнување хартии од вредност и централните договорни страни. Примената на новите стандарди ќе предизвика и соодветни приспособувања на законската и подзаконската регулатива во Република Македонија, што ќе придонесе за поинтегриран пристап при спроведувањето на стандардите, регулативата и надзорот на инфраструктурата на финансиските пазари.

Важноста на платните системи и системите за порамнување хартии од вредност во модерните економии значително се зголеми во последните неколку декади. Во рамките на Европската Унија, воведувањето на единствената платежна валута во евро-зоната придонесе да се забрза процесот на интеграцијата на овие системи, преку платниот систем TARGET на Европската централна банка за поврзување на платните системи за бруто-порамнување во реално време на земјите-членки на ЕУ и подоцна со воспоставувањето на единствената платформа TARGET 2, чијашто намена е да ги задоволи барањата на финансиските пазари и да ја поттикне натамошната интеграција на пазарите.

Националниот приоритет за стекнување полноправно членство во ЕУ претставува еден од главните двигатели за одредувањето на насоките и за спроведувањето на реформите во Република Македонија, во сите сфери на живеењето. Патот на интеграцијата на Република Македонија кон ЕУ, како земја со кандидатски статус, е проткаен со бројни предизвици во областа на платните системи. Динамичното пазарно окружување, иновациите во домашните и странските платни продукти, потребата од зголемувањето на брзината во обработката на трансакциите, како и сè поголемата улога на институциите што се надвор од банкарскиот сектор се само дел од трендовите и предизвиците со кои се соочува Република Македонија на патот на интеграцијата во ЕУ.

Во оваа смисла, **Народната банка на Република Македонија презеде бројни активности за зајакнување на капацитетите во доменот на платните системи и воочувањето на потенцијалните влијанија врз економијата коишто со себе ги носи интеграцискиот процес.**

Имено, во четвртиот квартал од 2012 година, **Народната банка во соработка со ЕЦБ и единаесет национални централни банки од Евросистемот, започна да го спроведува ИПА-проектот „Анализа на потребите на НБРМ за пристапување во Евросистемот“**, каде што платниот систем беше една од областите за која беа утврдени приоритети и беа дадени насоки за натамошно усогласување на националното со европското законодавство.

Националниот совет за платните системи изработи и усвои „Стратегија за развој на платниот систем на Република Македонија во периодот 2013-2017 година“, во која, меѓу другото, е уредено дека визијата за развојот на платниот систем на Република Македонија до 2017 година е модернизација и унапредување на работата на одделните системи за плаќање, клиринг и порамнување, преку примена на последните технолошки достигнувања и постепено усогласување со меѓународните и со европските стандарди и правила за работа на платните системи во ЕУ. Со спроведувањето на оваа стратегија би се зголемиле сигурноста и ефикасноста во извршувањето на плаќањата и прифаќањето на ефикасните безготовински платни инструменти, а воедно би се обезбедило и постепено исполнување на условите за интегрирање во Единствената европска платежна област - СЕПА. Во текот на оваа конференција, колегите од Дирекцијата за платни системи во Народната банка ќе се осврнат подетално на Стратегијата.

Почитувани,

На Шестата конференција за платните системи и системите за порамнување на хартии од вредност, ќе се презентираат теми коишто се во фокусот на централните банки и финансискиот сектор на земјите од регионот и пошироко, на земјите-членки на ЕУ, па се надевам дека ќе го

задржат вашето внимание и интерес и дека активно ќе се вклучите во дискусиите и работилниците на оваа конференција.

Ви благодарам на вниманието и ви посакувам успешна конференција и пријатен престој и уживање во убавините на Охрид и Охридското Езеро, коишто се сведоци на македонската милениумска традиција и култура на овие простори.